

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS BESLUT

Mål nr
1342-11

meddelat i Stockholm den 26 september 2011

KLAGANDE

Omsorgsnämnden i Värnamo kommun
331 83 Värnamo

MOTPART

AA

Ombud: Advokat Adam Grabavac
C J Advokatbyrå AB
Cardellgatan 1
114 36 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Jönköping beslut den 9 februari 2011 i mål nr 216-11

SAKEN

Stöd och service till vissa funktionshindrade; fråga om prövningstillstånd i kammarrätten

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen meddelar prövningstillstånd.

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver det överklagade beslutet och meddelar Omsorgsnämnden i Värnamo kommun prövningstillstånd för prövning i

Dok.Id 110752

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Wallingatan 2

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-12:00
13:00-16:30

Kammarrätten i Jönköping av överklagandet av Förvaltningsrätten i Jönköpings dom den 23 december 2010 i mål nr 7953-10.

BAKGRUND

AA är beviljad assistansersättning från Försäkringskassan med i genomsnitt 81 timmar per vecka. För anordnande av assistansen har han ingått avtal med Alma Assistans AB. AA ansökte hos Omsorgsnämnden i Värnamo kommun om biträde av personlig assistent under en halvtimme per kväll i samband med sänggåendet. Nämnden avslog ansökan med motiveringen att assistanstimmarna skäligen kan inrymmas i Alma Assistans AB:s uppdrag och den ersättning bolaget får från Försäkringskassan. Nämnden beslutade även att, om AA så önskar, åta sig att utföra hela assistansuppdraget. AA överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Jönköping som biföll överklagandet med motiveringen att kommunen har huvudansvaret för att insatsen utförs och saknar rätt att vägra att utföra delar av den personliga assistansen. Nämnden överklagade domen till kammarrätten som genom det nu överklagade avgörandet beslutade att inte meddela prövningstillstånd.

YRKANDE M.M.

Omsorgsnämnden i Värnamo kommun yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen beviljar prövningstillstånd för prövning i kammarrätten. Nämnden anför bl.a. följande. Assistansersättningen utgår med samma schablonbelopp för dygnets alla timmar. Det förekommer att assistansanordnare endast önskar utföra uppdrag under den tiden på dygnet då personalkostnaderna är som lägst och överskottet till anordnaren således blir som högst. Övrig tid hänvisas i dessa fall till kommunen att anordna. Syftet med kommunens basansvar torde vara att säkerställa att enskilda personer alltid kan få den assistans de har behov av utförd. Kommunen är således en garant för att insatsen alltid kan verkställas och kan därmed aldrig neka att anordna den enskildes totala assistans. Förarbetsuttalandena ger dock inte stöd för att lagstiftaren även har ålagt kommunen en obegränsad skyldighet att helt efter den enskildes önskemål stadigvarande verkställa insatsen tillsammans med

andra anordnare. Frågan är av stor betydelse för landets kommuner och har inte tidigare prövats av Högsta förvaltningsdomstolen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Högsta förvaltningsdomstolen finner skäl att meddela prövningstillstånd och att avgöra målet omedelbart.

Enligt 34 a § andra stycket 1 förvaltningsprocesslagen (1971:291) meddelas prövningstillstånd i kammarrätt om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt.

Av 2 § och 9 § 2 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade framgår att kommunen ska svara för insatsen biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till skäligen kostnader för sådan assistans, till den del behovet av stöd inte täcks av beviljade assistansstimmar enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken. Detta innebär att kommunen har det yttersta ansvaret för att alla som omfattas av lagens personkrets och som behöver personlig assistans får sådan assistans och detta gäller oavsett om den funktionshindrade sedan tidigare är beviljad assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken (se prop. 1992/93:159 s. 72 f och 177 samt RÅ 2009 ref. 61).

Om en person har beviljats assistansersättning från Försäkringskassan och assistansen tillhandahålls genom kommunens försorg får Försäkringskassan enligt 51 kap. 17 § socialförsäkringsbalken besluta att ersättningen ska betalas till kommunen. I det fall den försäkrade av någon orsak är ur stånd att själv ta hand om assistansersättningen får Försäkringskassan enligt 18 § besluta att ersättningen ska betalas ut till någon annan person eller till en kommunal myndighet för att användas till kostnader för personlig assistens. Vidare framgår av 19 § att Försäkringskassan på begäran av den försäkrade får besluta att assistansersättningen ska betalas ut till någon annan fysisk person, en juridisk person eller en kommun.

BESLUT

Mål nr
1342-11

Kommunens ansvar för insatsen personlig assistans innebär att kommunen är skyldig att rent faktiskt anordna sådan assistans även om den enskilde får assistansersättning från Försäkringskassan. Det innebär vidare att kommunen är skyldig att tillgodose ett behov som tillfälligt uppstår och som överstiger den tid för vilken assistansersättning utgår. Frågan i detta mål är om kommunens ansvar även innebär att kommunen är skyldig att på den enskildes begäran anordna en del av insatsen medan huvuddelen av den tillhandahålls av en privat anordnare. Det saknas vägledande avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen i denna fråga. Eftersom det är av vikt för rättstillämpningen att högre rätt prövar frågan ska prövningstillstånd meddelas i kammarrätten.

Susanne Billum

Margit Knutsson

Erik Nymansson

Maria Lindeberg

Föredragande justitiesekreterare

Avd. II

Föredraget 2011-09-13